

76 වන නිදහස් දිනය අදයි

05

නිදහස් සහ ජීවිතය

මෙලොව උපන් සෑම සත්වයකුට ම උපතින් ම යම් නිදහසක් උරුම වී තිබේ. ජීවත්වීමේ නිදහස ඉන් පළමු වැන්නයි. අනවශ්‍ය බැඳීම්, යටත්වීම් සහ පීඩනයන්ගෙන් තොරව නිදහසේ ජීවත්වීමට සැලැස්ම ප්‍රිය කරති. නිදහස තනි පුද්ගලයකු වශයෙන් හා පවුලක සාමාජික පිරිසක් වශයෙන් භුක්ති විඳීම එහි මූලික අවස්ථාව ලෙස දැක්විය හැකිය. එය සාමූහිකව රටක් ජාතියක් ලෙස භුක්ති විඳීම නිදහසේ පොදු අවස්ථාව ලෙස දැක්විය හැකිය.

සියලු සත්ව වර්ගයා ජීවත්වනුයේ එකම සමාජයක ඒකාකාරී රාමුවක් තුළ ය. එක් මිනිස් වර්ගයක නිදහස පිළිබඳ යම් යම් සීමා පැනවීම හෝ නිදහස සහමුලින්ම අහෝසිකර දැමීම මානුෂික වශයෙන් මෙන් ම සදාචාරාත්මක වශයෙන් කිසි

හේතු යුක්ති සහගත ක්‍රියාවක් නොවේ. ලොව ජීවත්වන සියලු සත්ව වර්ගයාට උන්තරිතර මානව නිදහසක් උදාකරදීම සඳහා වූ සර්වකාලීන හා ඉගැන්වීමක් පළමුවෙන් ම ලෝකයාට ඉදිරිපත් කළේ බෞද්ධ හා බුද්ධකාලීන භාරතීය සමාජ පසුබිම පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී එකල මිනිසුන්ට යටත් පිරිසෙයින් ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමටවත් කිසිදු නිදහසක් උරුමව නොපැවතුණි. බමුණන් විසින් වර්ග කරන ලද වතුරවර්ණය පදනම් කරගෙන එකල සමාජය සකස්ව තිබුණි. බ්‍රාහ්මණ, ක්ෂත්‍රීය වෛශ්‍ය හා ශුද්‍ර යනු එම වතුරවර්ණයයි. මෙම වර්ගීකරණයට අනුව බමුණන්, පූජකයන් හා ගුරුවරුන් ලෙස ද රජුගේ උපදේශකවරුන් ලෙස ද පෙනී සිටි අතර මිනිස් සමාජය උසස් පහත් වශයෙන් මහා

බ්‍රහ්මයා විසින් මවන ලදැයි යන්න ඔවුන් ගේ නිසැක පිළිගැනීම විය. ක්ෂත්‍රීය වංශිකයන්ට රාජ්‍ය පාලන තන්ත්‍රය මෙහෙයවීමත්, කෘෂි කර්මාන්තය කරවීමත්, යාග කරවීමත් නියමිතව පැවතිණ. වෛශ්‍යයන්ට වාණිජමය කටයුතු පැවැරී තිබුණ අතර ශුද්‍ර වංශිකයාට උරුම වූයේ පූර්වෝක්ත වර්ණයට බැලීමෙහෙවර කිරීමයි. මෙකී වර්ණයට උරුම වූ මිනිස් අයිතිවාසිකම් කිසිවක් ඔවුන්ට උරුම නොවීය.

එමතු නොව තත් යුගය වනවිට භාරතීය සමාජයේ කාන්තාවන්ට හිමිවූයේ ද ඉතා පහත් තත්වයකි. ශුද්‍රයින්ට සේම සාමාන්‍ය මිනිස් අයිතිවාසිකම් වූ ඉගෙනීම හා ආගමික කටයුතුවල යෙදීම ආදී කටයුතු පවා ඔවුන්ට අහිමි විය. රටේ පවත්නා පොදු නීති

පවා කාන්තාව සම්බන්ධයෙන් වෙනස්වූ අතර එදා සමාජයේ කාන්තාවක මැරීම පිරිමියෙකු මැරීම තරම් බරපතළ ක්‍රියාවක් නොවේය යන අදහස ද මුල් බැසගෙන පැවතිණ. එබැවින් එකල ස්ත්‍රීයක වී ඉපදීම ද බරපතළ පාපයක් සේ සැළකිණ. මෙසේ සකස්ව පැවැති විෂම සමාජ රටාවෙහි පවත්නා නිස්සාරත්වය මනාව මහජනයාට තේරුම් කරදුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උපතින් කෙනෙකු බ්‍රාහ්මණයෙකු හෝ වසළයකු නොවන බවත්, එය පුද්ගල ක්‍රියාකාරකම් මත තීරණය වන බවත්, තර්කානුකූලව පැහැදිලි කළහ. ඒ ඇතුළු මිනිස් සමාජයේ නිදහස වෙනුවෙන් උන්වහන්සේ සිදුකළ දේශන සියල්ල මංමුළා වූ ජන සමාජයකට නිසි මග පෙන්වාදීමක් විය.

ය. එම සංකල්පනාවන්ට නව අරුතක් එක් කිරීම තුළින් රටට උදාවූයේ පෙර කිසිදුක නොවූ විරූ ආලෝකයකි.

මහින්තලා පර්වතය අසල දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් දෙවන පැතිස් රජුට දේශනා කළ එක් දහම් පණ්ඩුඩයක් මෙසේ ය.

“මහරජ, ඔබට මෙන් ම ගුවනේ සැරිසරන පක්ෂීන්ට ද වන සතුන්ට ද මේ රටේ ඕනෑම තැනෙක නිදහසේ ජීවත්වීමේ හා ඔබමොබ යාමේ සේම අයිතියක් ඇත. පොළොව රටවැසියාට සහ අනෙකුත් සතුන්ට ද අයිති වන අතර ඔබ එහි භාරකරු පමණෙකි.”

මෙලෙස සත්වයා ගේ නිදහස පිළිබඳ ඉහළම වැටහීමක් ලබාගත් මෙරට ජනයා ගේ බුද්ධිය,

බුදුරජුන් දේශනා කළ ශ්‍රී සද්ධර්මය ශ්‍රී ලංකාවාසීන්ට හඳුනා ගැන්මට ලැබුණේ ක්‍රි.පූ. 3 වැනි සියවසේ දී නොහොත් බුද්ධ වර්ෂ 236 දී සිදු වූ මහින්දාග මහයෙන් පසුව යි. එවකට ලාංකේය පරිසරයේ සැකැස්ම ද ප්‍රාග් බෞද්ධ හා බුද්ධකාලීන භාරතීය බ්‍රාහ්මණ ඒකාධිකාරය තරම් ම දරුණු මට්ටමක නොපැවැතිය ද එහි යම් යම් කොටස් ශේෂ ව පැවැති ස්වභාවයක් පෙන්නුම් කළා යි පිළිගත හැකිය. මෙලොව පරලොව උභයාර්ථ සංසිද්ධිය කෙසේ සලස්වා ගත යුතු දැයි, යන්න පිළිබඳ අල්පමාත්‍ර දැනුමක් හෝ නොතිබුණු ජන සමාජයකට මානව නිදහස පිළිබඳ පැවැතියේ ද කිසිවෙකුටත් හිතකර නොවූ සංකල්පයන්

ක්‍රියාකාරිත්වය හා යහපත් වූ අන්තර් පුද්ගල සබැඳියාව ඉතා ඉහළම මට්ටමකින් පෝෂණය වූවාක් සේ ම නිදහස් චින්තනයේ අධිතාලම සියවස් ගණනාවක් පුරාවට ම නොසිදී නොකැඩී රඳා ගැන්මෙහි ද හැකියාව ලැබිණ.

මෙරට ජනතාව ගේ චින්ත සන්නාතය තුළ තදින්ම පැලපදියම් වූ මෙකී හැදියාව නොපිටට පෙරළී ගියේ යුරෝපීය ධන කුවේරයන් මෙරට ආක්‍රමණයෙන් පසු ඇති කළ සමාජ පරිවර්තනයත් සමග ය. විවිධ ආක්‍රමණිකයන් ගේ බලපෑම්වලට ලක් වූ අප ඉතිහාසයේ එක් යුගයක පරාධීන ජාතියක්ව සිටීමට සිදුවීම ජාතියක් ලෙස අත්විඳි අවාසනාවන්ත සිදුවීමක් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. ඒ තුළ දේශීය සංස්කෘතිය වෙනුවට බටහිර අනුකරණශීලී සමාජ රටාව ලක්දිව පුරා ව්‍යාප්ත වන්නට විය. තවමත් එහි යම් යම් ශේෂ පවතිනු දක්නට ලැබීම අහඟය සම්පන්න තත්වයකි.

සියවස් කිහිපයක් පරාධීනව සිටින රටක් තව දුරටත් පරාධීනත්වයට ම ඇද වැටෙන්නේ නම් ඔවුන්ට ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ ඇතැම්විට කිසිදු හැඟීමක් ඇති විය නොහැකිය. ඔවුන්ට ස්වාධීනත්වයෙහි ස්වරූපය පිළිබඳ අත්දැකීම් බිඳකුදු නොමැති හෙයිනි. නමුත් වර්ෂ 1505 දී මෙරටට ප්‍රථම පෘතුගීසි ආක්‍රමණිකයා වන ලොරෙන්සෝ ද අල්මේදා ගේ පැමිණීමට පෙර වසර දහස් ගණනක් තිස්සේ ස්වාධීනත්වයේ හා සාමකාමී ජීවත්වීමේ හා ඔබමොබ යාමේ සේම අයිතියක් ඇත. පොළොව රටවැසියාට සහ අනෙකුත් සතුන්ට ද අයිති වන අතර ඔබ එහි භාරකරු පමණෙකි.”

ක්‍රියාකාරිත්වය හා යහපත් වූ අන්තර් පුද්ගල සබැඳියාව ඉතා ඉහළම මට්ටමකින් පෝෂණය වූවාක් සේ ම නිදහස් චින්තනයේ අධිතාලම සියවස් ගණනාවක් පුරාවට ම නොසිදී නොකැඩී රඳා ගැන්මෙහි ද හැකියාව ලැබිණ.

මෙරට ජනතාව ගේ චින්ත සන්නාතය තුළ තදින්ම පැලපදියම් වූ මෙකී හැදියාව නොපිටට පෙරළී ගියේ යුරෝපීය ධන කුවේරයන් මෙරට ආක්‍රමණයෙන් පසු ඇති කළ සමාජ පරිවර්තනයත් සමග ය. විවිධ ආක්‍රමණිකයන් ගේ බලපෑම්වලට ලක් වූ අප ඉතිහාසයේ එක් යුගයක පරාධීන ජාතියක්ව සිටීමට සිදුවීම ජාතියක් ලෙස අත්විඳි අවාසනාවන්ත සිදුවීමක් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. ඒ තුළ දේශීය සංස්කෘතිය වෙනුවට බටහිර අනුකරණශීලී සමාජ රටාව ලක්දිව පුරා ව්‍යාප්ත වන්නට විය. තවමත් එහි යම් යම් ශේෂ පවතිනු දක්නට ලැබීම අහඟය සම්පන්න තත්වයකි.

සියවස් කිහිපයක් පරාධීනව සිටින රටක් තව දුරටත් පරාධීනත්වයට ම ඇද වැටෙන්නේ නම් ඔවුන්ට ස්වාධීනත්වය පිළිබඳ ඇතැම්විට කිසිදු හැඟීමක් ඇති විය නොහැකිය. ඔවුන්ට ස්වාධීනත්වයෙහි ස්වරූපය පිළිබඳ අත්දැකීම් බිඳකුදු නොමැති හෙයිනි. නමුත් වර්ෂ 1505 දී මෙරටට ප්‍රථම පෘතුගීසි ආක්‍රමණිකයා වන ලොරෙන්සෝ ද අල්මේදා ගේ පැමිණීමට පෙර වසර දහස් ගණනක් තිස්සේ ස්වාධීනත්වයේ හා සාමකාමී ජීවත්වීමේ හා ඔබමොබ යාමේ සේම අයිතියක් ඇත. පොළොව රටවැසියාට සහ අනෙකුත් සතුන්ට ද අයිති වන අතර ඔබ එහි භාරකරු පමණෙකි.”

වටහාගෙන බුද්ධිමත්ව ක්‍රියා කිරීම අන්‍යෝන්‍ය යුතුකම් වර්ධනය වීමට හේතු වේ.

වෙනත් සත්ව වර්ගයා අතර ජීව විද්‍යාත්මකව වෙනස්කම් දැක්වීමට බොහෝ සාධක පැවතුණ ද මිනිසා පිළිබඳව එබඳු වෙනස්කම් දැක්විය නොහැකි බව බුදු දහමෙහි සාධක රාශියක් මගින් දක්වා තිබේ. ඒ අතර මිනිසුන් ගේ සිරුරු වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත් කළ, වෙනසක් නැති බවටත් ලිංග, ජාති වශයෙන් සමානත්වයක් ඇති බවටත් මජ්ඣිම නිකායේ වාසෙට්ඨ සුත්‍රයේ සඳහන් වන කරුණු ඉතා වැදගත් ය.

සාමයෙන් හා සහජීවනයෙන් ජීවත්වීමට නම් සියලු ආගම් ඇදහිය යුතු යැයි, යමෙකු අදහස් කළහොත් එය සහමුලින්ම වැරදි සහගත බවද තේරුම් ගත යුතු ය. සියලු ම ආගම් ඇදහීම උමතු ස්වභාවයක් මිස ආගමික සහජීවනය නොවේ. වෙසක් පොහොයට අනන්‍ය ආගමිකයෝ වෙසක් පහන් කුඩු තනති. තොරණ ඉදිකිරීමට සහය වෙති. ආධාර උපකාර කරති. දන්සැල් දෙති. බෞද්ධයෝ ද අනන්‍ය ආගමිකයන් ගේ හා අනන්‍ය ජාතීන් ගේ උත්සවවලට උදව් උපකාර කරති. තම නිවෙස් හෝ ආයතන ඒ වෙනුවෙන් සරසති. එසේ ම පන්සලේ ධර්ම ශාලාව හෝ ප්‍රජාශාලාව ඔවුන් ගේ සමාජ සේවා රැස්වීම ආදිය සඳහා ලබාදෙති. සහජීවනයේ සැබෑ ලක්ෂණය වන්නේ අන්‍යයන් ගේ ආගම හෝ සිරිත විරිත තමනුත් අනුගමනය කිරීම නොව ඔවුන් ගේ ආගම ඇදහීමට හා ඔවුන්ගේ සිරිත් විරිත් ඔවුන්ට පවත්වා ගෙන යාමට බාධා නොකිරීමයි. සිංහල බෞද්ධයා පෙර සිට ම මෙම පිළිවෙත අනුගමනය කළේ ය. අන්‍යෝන්‍ය සුහදත්වයෙන් යුතුව අනුගමනය කරන මෙම උතුම් පිළිවෙත ආගමික සහජීවනය යි. සිංහලකමත්, බෞද්ධකමත් යනු එය යි.

■ උතුරුමුහුදේ අස්සරි හිමි